

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНІКО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ БАЗИ ПІДПРИЄМСТВА

УДК687.1.072

Ярославцева В.О.
студентка 3 курсу 3 групи
факультет економіки і права

Оснoву виробничoї діяльнoсті будь-якoгo підприємствa становить процес виробництва продукції з метою її реалізації. Виробництво продукції за обсягом та якістю вирішальною мірою залежить від рівня розвитку техніко-технологічної бази підприємства.

Техніко-технологічна база кількісно та якісно відрізняється від основних виробничих фондів (виробничого апарату) підприємства. До складу техніко-технологічної бази входять лише ті види знарядь і засобів праці, які беруть безпосередню участь у реалізації виробничих технологій. Це дає можливість: по-перше, виокремлювати особливі сукупні характеристики, що впливають з об'єктивно необхідного техніко-технологічного розвитку виробництва; по-друге, виявити взаємозв'язки, пріоритети, чинники і способи оновлення та підвищення ефективності системного функціонування технологічних процесів відповідної виробничої техніки, що пов'язано з необхідністю постійного удосконалення цього елемента виробничої системи.

Теоретичну основу дослідження техніко-технологічної бази підприємства становлять сучасні теорії економічного розвитку підприємства. Соціально-економічні, організаційно-управлінські проблеми організації техніко-технологічної бази виробничого підприємства, питання інформаційного забезпечення виявлення проблем відображено у публікаціях І.М. Бойчика [1], Т.М. Литвиненка [4], М.П. Нахаби [4], С. Покропивного [2], А.В. Шегди [4], Г.М.Тарасюка [7] та ряду інших авторів.

Але існуючі наукові нароби недостатньо повно впроваджено в практику. Тому метою даної роботи є виявлення проблем неефективного

використання техніко-технологічної бази підприємства та визначення напрямків підвищення її використання на прикладі конкретного підприємства.

Необхідними умовами нормального перебігу виробничих процесів на підприємстві є постійне підтримування в робочому стані машин та устаткування, інших засобів праці, своєчасне забезпечення робочих місць сировиною, матеріалами, інструментом, енергією; виконання транспортних операцій та інших зв'язаних з ними робіт. Усе це має здійснювати ефективно діюча система технічного обслуговування виробництва.

Здатність підприємства до технологічних змін залежить від прибутковості (наявності фінансових ресурсів), здатності управлінського апарату до інноваційних процесів (здатності до ризику) та передбачуваності розвитку технологій. Сьогодні велика кількість вітчизняних виробництв потребує масштабної реконструкції та технічного переоснащення. Технологічна база підприємств України в цілому задовольняє лише базові потреби економіки та населення у споживанні. Рівень технологічного устаткування, показники якості та ефективності задоволення потреб, техногенного навантаження на довкілля не відповідають сучасним вимогам.

Незадовільний стан техніко-технологічної бази пояснюється недостатнім рівнем інвестування, низьким рівнем тарифів на соціально значимі заходи, що підлягають державному регулюванню; обмеженим фінансуванням з державного та місцевих бюджетів; відсутністю коштів на просте відтворення основних фондів внаслідок заниження їх вартості та недостатнього рівня амортизаційних відрахувань. [7].

Тому техніко-технологічний розвиток підприємства є необхідною умовою функціонування в сучасних умовах. Техніко-економічні чинники розвитку підприємства охоплюють систему фінансового забезпечення підприємства на основі інвестування інноваційної діяльності та розробки інновацій; банківське кредитування; страхування інноваційних ризиків; функціонування фінансово-промислових груп; проведення бюджетної політики. Інформаційно-комунікативні чинники включають в себе

відомості про інноваційні розробки, інформацію інноваційні програми та проекти на підприємстві.

Дослідження показали, що основними стратегічними напрямками техніко-технологічного розвитку підприємства є:

1) розробка й широке впровадження ресурсозберігаючих технологій;

2) скорочення до максимально можливого рівня витрат ручної праці, покращення її умов і безпеки;

3) здійснення всебічної екологізації виробництва.

Основними заходами щодо розвитку техніко-технологічної бази підприємства на сьогоднішній день є впровадження технологічних інновацій. Технологічні інновації передбачають проведення комплексу робіт, спрямованих на створення і освоєння нових видів продукції, а також на технологічні зміни продукції. Впровадження нової техніки та технологій тягне за собою необхідність розвитку персоналу, а також форм організації та управління підприємством, що сприятиме підвищенню продуктивності праці та рентабельності виробництва, а також зниженню собівартості продукції. Слід відмітити, що описана вище послідовність оновлення основних елементів технології виробництва повинна супроводжуватися підвищенням ролі у виробництві науки та інформації, що має відобразитися у розвитку діяльності відділу НДДКР [2].

Прикладом підвищення ефективності використання техніко-технологічної бази підприємства може бути оптимізація існуючих схем обладнання, застосування нових схем технологічних процесів, та впровадження сучасних біотехнологій.

Результати власних досліджень та аналіз праць інших дослідників показує, що, наприклад, стічні води підприємств харчової промисловості характеризуються високими концентраціями органічних забруднень і, зазвичай, не містять токсичних домішок. Органічні забруднення стічних вод включають компоненти перероблюваної сировини рослинного і тваринного походження що, як й усі речовини біологічної природи, можуть бути окислені. У зв'язку із цим біотехнологія очистки стічних вод

харчової промисловості природнім шляхом включена у загальний біологічний кругообіг біосфери.

Тому, впровадження очисних споруд призначених для механічної та біологічної очистки підприємства виробничих та господарчих стічних вод є дуже актуальним .

На сьогоднішній день схема водовідведення на підприємствах не відповідає сучасним вимогам екологічності виробництва, тому пропонується використання принципової схеми водовідведення:

- система самопливних каналізаційних колекторів;
- встановлення біофлотаторів та каналізаційна насосна станція;
- комплекс очисних споруд.

Перевагою такої технології очистки, на відміну від тих, що застосовуються на сьогоднішній день, є більш якісна очистка стоків, а саме збирання частини забруднюючих речовин, відокремлення відходів. Впровадження біофлотаторів надасть змогу, за допомогою бактерій, які розщеплюють відходи переробної промисловості, досягти якнайбільш ефективних результатів очистки.

Тобто, в сучасних умовах вітчизняного виробництва існують реальні можливості застосування передових технологій в рамках екологізації та ресурсозбереження, які є перспективними напрямками оновлення техніко-технологічної бази підприємства.

Література:

1. Бойчик І. М. Економіка підприємства : навч. посібн. / І. М. Бойчик. - Вид. 2-ге, доповн. і переробл. - К.: Атіка, 2007. - 528 с.
2. Економіка підприємства. Збірник практичних задач і конкретних ситуацій: Навчальний посібник / за ред. д.е.н., проф. С.Ф. Покропивного. - К: КНЕУ, 2009 – 356 с.
3. Економіка підприємства : навч.-метод. посіб. для самостійного вивчення дисципліни / Г.О. Швиданенко; Київський національний економічний ун-т. - К.: КНЕУ, 2000. - 248 с.

4. Економіка підприємства: навч. посібн. / А.В. Шегда, Т.М. Литвиненко, М.П. Нахаба та ін.; За ред. А.В. Шегди. - 2-ге вид., стер. - К.: Знання-Прес, 2002. - 335 с.

6. Оробчук М. Г. Задачі з економіки підприємства та методика їх розв'язування: Навчальний посібник / М. Г. Оробчук, І. В. Лисий. - Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2011 . - 297 с.

7. Тарасюк Г. М. Планування діяльності підприємства: Навчальний посібник / Г. М. Тарасюк, Л. І. Шваб. – Київ : "Каравела", 2003. - 432 с.

Науковий керівник,

д.е.н., проф.

Фесенко І.А.

Опубліковано в авторській редакції